

Konnunsuon turvetuotantoalueen ympäristöluvan nro 188/2015/1 lupamääräyksen 15 mukainen selvitys, Pyhäntä ja Kiuruvesi (PSAVI/5675/2019)**231/11.01.00/2016****Ymplk 27.08.2020 § 81**

Valmistelijat: ympäristönsuojelutarkastaja Veera Kajanus,
puh 040 568 2619 ja ympäristöterveystarkastaja Lassi Huttunen,
puh 040 094 0344

Pohjois-Suomen Aluehallintovirasto on pyytänyt Kiuruveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Vapo Oy:n antamaa Konnunsuon turvetuotantoalueen ympäristöluvan nro 188/2015/1 lupamääräyksen 15 mukaista selvitystä. Lausunto pyydettiin toimittamaan lupaviranomaiselle 3.8.2020 mennessä. Aluehallintovirastolta pyydettiin ja saatiin jatkoaikaa lausunnon jättämiselle 31.8.2020 asti.

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto on lupapäätöksessään nro 188/2015/1 tarkistanut Konnunsuon turvetuotantoalueen ympäristöluvan nro 22/02/2 lupamääräykset sekä myöntänyt Vapo Oy:lle ympäristöluvan 87,3 ha:n lisäalueeseen eli yhteensä lupa on annettu 333,8 ha alueelle.

Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä nro 18/0205/1 muutetun lupamääräyksen 15 perusteella Vapo Oy:n tuli kartoittaa mahdollisten sulfidirikkkaiden alueiden esiintymiä Konnunsuon lohkoilla 1, 2 ja 7, ei kuitenkaan tuotannosta poistuneilla eikä luovutetuilla alueilla. Jos tuotannossa olevien, kivennäismaahan saakka ojitettujen alueiden sarkaojista otettujen vesinäytteiden pH- ja sähkönjohtavuustuloksissa ei ilmene happamuusvaikutusta, ei kairauksia tarvitse näillä lohkoilla tehdä. Alueen kallioperässä esiintyy mustaliuskejaksoja, joilla voi olla maaperää happamoittava vaikutus.

Hakemuksessa on esitetty selvitys Konnunsuon maaperän ja turpeen happamuuspotentialista tuotannossa olevalla loholla 7 sekä turvetuotantoon valmistelemattomalla alueella loholla 1. Selvityksessä maaperä- ja turvenäytteistä (yhteensä 17 kpl) määritettiin rikkipitoisuus ja happamoitumispotentiali kahdeksan viikon pH-inkubaatiolla. Kivennäismaanäytteiden pH oli välillä 4,9–6,1 ja inkubaation jälkeen alimmillaan pH oli 4,7. Turvenäytteiden inkubaation jälkeinen pH oli välillä 3,5–5,2 pudotuksen ollessa 0,9 yksikköä. Rikkipitoisuus oli maanäytteissä alle 0,01 % ja turvenäytteissä 0,19–0,22 %.

Tuotannossa olevien lohkojen 2 ja 7 sarkaojista otetuissa vesinäytteissä alhaisimmat pH-lukemat olivat 4,8-4,9. Samassa näytenäytteessä sähkönjohtavuus oli alhainen (29–37 $\mu\text{S}/\text{cm}$).

Maaperä- ja turveselvityksen sekä sarkaojista otettujen vesinäytteiden pH:n ja sähkönjohtavuuden tulosten perusteella hakija on todennut, että happamien sulfaattimaiden esiintyminen Konnunsuon tuotantoalueella ja niistä aiheutuva happamuuskuormitus alapuolisiin vesistöihin on epätodennäköistä.

Konnunsuon turvetuotantoalue vesienkäsittelyrakenteineen sijaitsee Kiuruveden kaupungin ja Pyhännän kunnan alueilla, sijoittuen Kiuruveden puolella kiinteistölle Hautakangas (263-412-1-75).

Happamalla sulfaattimaalla tarkoitetaan sulfidirikkipitoista (yleensä $\text{S} > 0,2 \%$) maaperää, jossa esiintyy hapan kerros, jonka pH on sulfidien hapettumisen seurauksena pudonnut < 4 . Turve voidaan luokitella happamaksi sulfaattimaaksi, mikäli inkuboitu pH on < 3 tai inkuboitu pH on $< 3,5$ ja pH on laskenut inkubaation yhteydessä yli yhden yksikön (Opas happamien sulfaattimaiden kartoitukseen turvetuotantoalueilla 2018).

Valmistelijoiden päätösehdotus:

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristölautakunta on samalla kannalla testitulosten tulkinnasta kuin toiminnanharjoittaja. Testituloksissa ei näy viitteitä, että alueen musteliuskke-esiintymä aiheuttaisi happamoitumista turvetuotannon seurauksena. Kuitenkin olemassa olevan esiintymän takia on tärkeää seurata vesinäytteiden pH –tuloksia ja sähkönjohtavuutta varsinkin, kun sarkaojia kaivetaan syvemmälle toiminnan edetessä ja ryhtyä tarvittaessa nopeisiin toimiin, jos näissä havaitaan muutoksia.

Alueelta otettujen kivennäismaiden näytteissä pH on laskenut inkubaatiossa niin paljon, että se osoittaisi merkkejä happamasta sulfaattimaasta. Myöskään turvenäytteiden pH ei ole alle 3 eikä pudotus ole yli yhtä yksikköä. Lohkojen 2 ja 7 sarkaojien näytteiden sähkönjohtavuus oli alhainen (29-37 $\mu\text{S}/\text{cm}$), kun vertaa tyypilliseen happamien sulfaattimaiden korkeaan pitoisuuteen ($> 20 \text{ mS}/\text{m}$).

Ympäristöjohtajan päätösehdotus:

Ympäristölautakunta hyväksyy lausunnon valmistelijoiden ehdotuksen mukaisesti.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

